॥तैत्तिरीय ब्राह्मणम्॥

॥प्रथमः प्रश्नः॥

॥ तैत्तिरीयब्राह्मणे तृतीयाष्टके प्रथमः प्रपाठकः॥

अग्निर्नः पातु कृत्तिंकाः। नक्षेत्रं देविमिन्द्रियम्। इदमासां विचक्षणम्। ह्विरासं जुंहोतन। यस्य भान्ति रश्मयो यस्यं केतवंः। यस्येमा विश्वा भुवनानि सर्वां। स कृत्तिंकाभिर्मिसंवसानः। अग्निर्नो देवः सुंविते देधातु। प्रजापंते रोहिणी वेतु पत्नीं। विश्वरूपा बृह्ती चित्रभानुः॥१॥

सा नो यज्ञस्यं सुविते दंधातु। यथा जीवेम श्ररदः सवीराः। रोहिणी देव्युदंगात्पुरस्तात्। विश्वां रूपाणि प्रतिमोदंमाना। प्रजापंति १ ह्विषां वर्धयंन्ती। प्रिया देवानामुपंयातु यज्ञम्। सोमो राजां मृगशीर्षेण आगन्। शिवं नक्षेत्रं प्रियमंस्य धामं। आप्यायंमानो बहुधा जनेषु। रेतः प्रजां यजंमाने दधातु॥२॥

यत्ते नक्षत्रं मृगशीर्षमस्ति। प्रिय॰ राजन् प्रियतमं प्रियाणाम्। तस्मै ते सोम ह्विषां विधेम। शं नं एधि द्विपदे शं चतुंष्पदे। आर्द्रयां रुद्रः प्रथंमा न एति। श्रेष्ठों देवानां पतिरिष्ट्रियानांम्। नक्षंत्रमस्य ह्विषां विधेम। मा नः प्रजार रीरिष्न्मोत वीरान्। हेती रुद्रस्य परि णो वृणक्तु। आर्द्रा नक्षंत्रं जुषतार हविर्नः॥३॥

प्रमुश्रमांनौ दुरितानि विश्वां। अपाघश रे सन्नुदतामरांतिम्। पुनंनी देव्यदिंतिः स्पृणोतु। पुनंवीसू नः पुनरेतां यज्ञम्। पुनंनी देवा अभियंन्तु सर्वे। पुनः पुनर्वी ह्विषां यजामः। एवा न देव्यदिंतिरन्वी। विश्वस्य भूत्री जगंतः प्रतिष्ठा। पुनंवीसू ह्विषां वर्धयंन्ती। प्रियं देवानामप्येतु पार्थः॥४॥

बृह्स्पतिः प्रथमं जायंमानः। तिष्यं नक्षेत्रम्भि सम्बंभूव। श्रेष्ठो देवानां पृतेनासु जिष्णुः। दिशोऽनु सर्वा अभेयं नो अस्तु। तिष्यः पुरस्तांदुत मध्यतो नः। बृह्स्पतिर्नः परि पातु पश्चात्। बाधेतां द्वेषो अभेयं कृणुताम्। सुवीर्यस्य पत्तेयः स्याम। इद सप्पेभ्यो ह्विरेस्तु जुष्टम्। आश्रेषा येषांमनुयन्ति चेतः॥५॥

ये अन्तरिक्षं पृथिवीं क्षियन्ति। ते नेः सूर्पासो हवमागंमिष्ठाः। ये रोचने सूर्यस्यापि सूर्पाः। ये दिवं देवीमनुं स्थरन्ति। येषांमाश्रेषा अनुयन्ति कामम्। तेभ्यः सूर्पेभ्यो मधुंमञ्जहोमि। उपहूताः पितरो ये मघासुं। मनोजवसः सुकृतः सुकृत्याः। ते नो नक्षेत्रे हवमागंमिष्ठाः। स्वधाभिर्यज्ञं प्रयंतं जुषन्ताम्॥६॥

ये अंग्निद्दग्धा येऽनंग्निदग्धाः। येंऽमुं लोकं पितरंः क्षियन्ति। याङ्श्चं विद्म याः उं च न प्रविद्मा मघासुं यज्ञः सुकृतं जुषन्ताम्। गवां पितः फल्गुंनीनामसि त्वम्। तदंर्यमन्वरुणमित्र चारुं। तं त्वां वयः संनितारः सनीनाम्। जीवा जीवन्तमुप् संविशेम। येनेमा विश्वा भुवनानि सञ्जिता। यस्यं देवा अनु सं यन्ति चेतः॥७॥

अर्यमा राजाऽजर्स्तुविष्मान्। फल्गुंनीनामृष्भो रोरवीति। श्रेष्ठों देवानां भगवो भगासि। तत्त्वां विदुः फल्गुंनीस्तस्यं वित्तात्। अस्मभ्यं क्षत्रमुजर्रं सुवीर्यम्। गोमदश्वंवदुप सन्नुंदेह। भगों ह दाता भग इत्प्रंदाता। भगों देवीः फल्गुंनीरा विवेश। भगस्येत्तं प्रंस्वं गंमेम। यत्रं देवैः संधमादं मदेम॥८॥

आयांतु देवः संवितोपंयातु। हिर्ण्ययंन सुवृता रथेन। वहुन् हस्तर् सुभगं विद्यनापंसम्। प्रयच्छंन्तं पपुंरिं पुण्यमच्छं। हस्तः प्रयंच्छत्वमृतं वसीयः। दक्षिणेन् प्रति-गृभ्णीम एनत्। दातारंम्द्य संविता विदेय। यो नो हस्तांय प्रसुवातिं युज्ञम्। त्वष्टा नक्षेत्रम्भ्येति चित्राम्। सुभ र संसं युव्ति रोचमानाम्॥९॥

निवेशयंत्रमृतान्मर्त्या १ श्वा रूपाणि पि १ शन् भवंनानि विश्वा तत्रस्त्वष्टा तदं चित्रा विचंष्टाम्। तन्नक्षंत्रं भूरिदा अंस्तु मह्मम्। तन्नः प्रजां वीरवंती १ सनोत्। गोभिनी अश्वैः समनक्तु यज्ञम्। वायुर्नक्षंत्रमभ्येति निष्ट्याम्। तिग्मश्वं वृष्मो रोरुवाणः। समीरयन् भवंना मात्रिश्वा अप् द्वेषा १ स्तामरांतीः॥१०॥

तन्नों वायुस्तदु निष्ट्यां शृणोतु। तन्नक्षंत्रं भूरिदा अंस्तु मह्मम्। तन्नों देवासो अनुंजानन्तु कामम्। यथा तरेम दुरितानि विश्वां। दूरमस्मच्छत्रंवो यन्तु भीताः। तदिन्द्राग्नी कृंणतां तद्विशांखे। तन्नों देवा अनुंमदन्तु यज्ञम्। पृश्चात् पुरस्तादभंयं नो अस्तु। नक्षंत्राणामिधंपत्नी विशांखे। श्रेष्ठांविन्द्राग्नी भुवंनस्य गोपौ॥११॥

विषूंचः शत्रूंनप् बाधंमानौ। अप् क्षुधं नुदतामरांतिम्।

पूर्णा पृश्चादुत पूर्णा पुरस्तात्। उन्मध्यतः पौर्णमासी जिंगाय। तस्यां देवा अधि संवसन्तः। उत्तमे नाकं इह मादयन्ताम्। पृथ्वी सुवर्चा युवृतिः सजोषाः। पौर्णमास्युदंगाच्छोभेमाना। आप्याययंन्ती दुरितानि विश्वाः। उरुं दुहां यजमानाय यज्ञम्॥१२॥

चित्रभांनुर्यजंमाने दधातु ह्विर्नुः पाथुश्चेतों जुषन्ताश्चेतों मदेम् रोचंमानामरांतीर्गोपौ युज्ञम्॥[१]

ऋष्ट्यास्मं ह्व्यैर्नमंसोप्सद्यं। मित्रं देवं मित्र्धेयंं नो अस्तु। अनूराधान् ह्विषां वर्धयंन्तः। शृतं जीवेम श्ररदः सवीराः। चित्रं नक्षंत्रमुदंगात्पुरस्तात्। अनूराधास् इति यद्वदंन्ति। तन्मित्र एति पथिभिर्देवयानैः। हिर्ण्ययैर्वितंतर्न्तरिक्षे। इन्द्रौ ज्येष्ठामनु नक्षंत्रमेति। यस्मिन्वृत्रं वृत्रतूर्ये तृतारं॥१३॥

तस्मिन्वयम्मृतं दुहानाः। क्षुधं तरेम् दुरितिं दुरिष्टिम्। पुर्न्दरायं वृष्भायं धृष्णवें। अषांढाय सहंमानाय मीढुषें। इन्द्राय ज्येष्ठा मधुम्द्दुहाना। उरुं कृणोतु यजमानाय लोकम्। मूलं प्रजां वीरवंतीं विदेय। पराच्येतु निर्ऋतिः पराचा। गोभिर्नक्षेत्रं प्रशुभिः समंक्तम्। अहंर्भूयाद्यजमानाय मह्मम्॥१४॥

अहंनी अद्य सुंवित दंधातु। मूलं नक्षेत्रमिति यद्वदंन्ति। परांचीं वाचा निर्ऋतिं नुदामि। शिवं प्रजाये शिवमंस्तु मह्मम्। या दिव्या आपः पयंसा सम्बभूवुः। या अन्तरिक्ष उत पार्थिवीर्याः। यासांमषाढा अनुयन्ति कामम्। ता न आपः शङ् स्योना भंवन्तु। याश्च कूप्या याश्चं नाद्याः समुद्रियाः। याश्चं वैशन्तीरुत प्रांसचीर्याः॥१५॥

यासांमषाढा मधुं भृक्षयंन्ति। ता न आपः शङ् स्योना भंवन्तु। तन्नो विश्वे उपं शृण्वन्तु देवाः। तदंषाढा अभिसंयंन्तु यज्ञम्। तन्नक्षंत्रं प्रथतां पृशुभ्यंः। कृषिर्वृष्टिर्यजंमानाय कल्पताम्। शुभ्राः कन्यां युव्तयः सुपेशंसः। कर्मकृतः सुकृतों वीर्यावतीः। विश्वान् देवान् ह्विषां वर्धयंन्तीः। अषाढाः काम्मुपं यान्तु यज्ञम्॥१६॥

यस्मिन् ब्रह्माऽभ्यजंयथ्सर्वमेतत्। अमुं चं लोकमिदमूं च सर्वम्। तन्नो नक्षंत्रमभिजिद्विजित्यं। श्रियं दधात्वहंणीय-मानम्। उभौ लोकौ ब्रह्मणा सञ्जितेमौ। तन्नो नक्षंत्रमभिजिद्विचंष्टाम्। तस्मिन्वयं पृतेनाः सञ्जयेम। तन्नो देवासो अनुंजानन्तु कामम्। शृण्वन्ति श्रोणाम्मृतंस्य गोपाम्। पुण्यांमस्या उपंश्रणोमि वाचम्॥१७॥

महीं देवीं विष्णुंपत्नीमजूर्याम्। प्रतीचींमेना हिवणं यजामः। त्रेधा विष्णुं रुगायो विचंक्रमे। महीं दिवं पृथिवीमन्तिरक्षम्। तच्छ्रोणैतिश्रवं इच्छमाना। पुण्य श्रक्षे यजमानाय कृण्वती। अष्टौ देवा वसंवः सोम्यासंः। चतंस्रो देवीर्जराः श्रविष्ठाः। ते यज्ञं पान्तु रजंसः प्रस्तात्। संवथ्सरीणंममृत स्वस्ति॥१८॥

युज्ञं नंः पान्तु वसंवः पुरस्तांत्। दक्षिणतां-ऽभियंन्तु श्रविष्ठाः। पुण्यं नक्षंत्रम्भि संविशाम। मा नो अरातिरघश्र्यसाऽगन्। क्षत्रस्य राजा वरुंणोऽधिराजः। नक्षंत्राणा श्रतिभेष्यविसेष्ठः। तौ देवेभ्यंः कृणुतो दीर्घमायुंः। श्रत्य सहस्रां भेषजानि धत्तः। युज्ञं नो राजा वरुंण उपयातु। तन्नो विश्वं अभि संयंन्तु देवाः॥१९॥

तन्नो नक्षंत्र श्वतिभेषग्जुषाणम्। दीर्घमायुः प्रति-रद्भेषजानि। अज एकंपादुदंगात्पुरस्तात्। विश्वा भूतानि प्रति मोदंमानः। तस्यं देवाः प्रस्वं यन्ति सर्वै। प्रोष्ठपदासो अमृतंस्य गोपाः। विभ्राजंमानः समिधान उग्रः। आऽन्तरिक्षमरुह्दग्न्द्याम्। तः सूर्यं देवम्जमेकंपादम्। प्रोष्ठपदासो अनुयन्ति सर्वे॥२०॥

अहिंबुंध्रियः प्रथंमान एति। श्रेष्ठों देवानांमृत मानुंषाणाम्। तं ब्राँह्मणाः सोम्पाः सोम्यासंः। प्रोष्ठपदासो अभि रक्षिन्ति सर्वे। चत्वार एकंमभि कर्म देवाः। प्रोष्ठपदास इति यान् वदंन्ति। ते बुंध्रियं परिषद्य स्तुवन्तः। अहिर् रक्षन्ति नर्मसोप्सद्यं। पूषा रेवत्यन्वेति पन्थांम्। पुष्टिपतीं पशुपा वार्जंबस्त्यौ॥२१॥

ड्मानिं ह्व्या प्रयंता जुषाणा। सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञम्। क्षुद्रान् पृशून् रंक्षतु रेवतीं नः। गावों नो अश्वार् अन्वेतु पूषा। अत्रर् रक्षंन्तौ बहुधा विरूपम्। वाजरं सनुतां यजमानाय यज्ञम्। तद्श्विनांवश्वयुजोपंयाताम्। शुभुङ्गिष्ठौ सुयमेंभिरश्वैः। स्वं नक्षंत्रर ह्विषा यजन्तौ। मध्वा सम्पृंक्तौ यजुंषा समंक्तौ॥२२॥

यौ देवानां भिषजौं हव्यवाहौ। विश्वंस्य दूतावमृतंस्य गोपौ। तौ नक्षंत्रं जुजुषाणोपंयाताम्। नमोऽश्विभ्यां कृणुमोऽश्वयुग्भ्यांम्। अपं पाप्मानं भरंणीर्भरन्तु। तद्यमो राजा भगवान् विचंष्टाम्। लोकस्य राजां मह्तो महान् हि। सुगं नः पन्थामभंयं कृणोतु। यस्मिन्नक्षंत्रे यम एति राजां। यस्मिन्नेनम्भ्यषिश्चन्त देवाः। तदंस्य चित्र॰ हृविषां यजाम। अपं पाप्मानं भरणीर्भरन्तु। निवेशनी यत्ते देवा अदंधुः॥२३॥

तृतार् मह्मं प्रास्चीर्या याँन्तु युज्ञं वाच ई स्वृस्ति देवा अनुयन्ति सर्वे वाजंबस्त्यौ समंक्तौ

नवीनवो भवित जार्यमानो यमोदित्या अर्शुमौप्याययन्ति। ये विरूपे समनसा संव्ययन्ती। समानं तन्तुं परितातना तैं। विभू प्रभू अनुभू विश्वतो हुवे। ते नो नक्षेत्रे हवमार्गमेतम्। व्यं देवी ब्रह्मणा संविदानाः। सुरत्नांसो देववीतिं दर्धानाः। अहोरात्रे ह्विषां वर्धयन्तः। अतिं पाप्मान्मितं मुत्त्वा गमेम। प्रत्युवदृश्यायृती॥२४॥

व्युच्छन्तीं दुहिता दिवः। अपो मही वृंणुते चक्षुंषा। तमो ज्योतिंष्कृणोति सूनरीं। उदुस्रियाः सचते सूर्यः। सचां उद्यन्नक्षंत्रमर्चिमत्। तवेदुंषो व्युषि सूर्यस्य च। सं भक्तेनं गमेमहि। तन्नो नक्षंत्रमर्चिमत्। भानुमक्तेजं उचरंत्।

उपयुज्ञमिहार्गमत्॥२५॥

प्र नक्षंत्राय देवायं। इन्द्रायेन्दु हवामहे। स नंः सिवता सुंवथ्मिनम्। पृष्टिदां वीरवंत्तमम्। उदुत्यं चित्रम्। अदितिर्न उरुष्यतु महीमू षु मातरम्। इदं विष्णुः प्रतिद्वष्णुः। अग्निर्मूर्धा भुवः। अनुनोऽद्यानुंमित्रिन्वदेनुमते त्वम्। हृव्यवाहु इस्विष्टम्॥२६॥

अग्निर्वा अंकामयत। अन्नादो देवाना इस्यामिति। स एतम्ग्रये कृतिंकाभ्यः पुरोडाशंम्ष्टाकंपालं निरंवपत्। ततो वै सौंऽन्नादो देवानांमभवत्। अग्निर्वे देवानांमन्नादः। यथां ह् वा अग्निर्देवानांमन्नादः। एव इह् वा एष मंनुष्यांणां भवति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अग्नये स्वाहा कृत्तिंकाभ्यः स्वाहाँ। अम्बाये स्वाहां दुलाये स्वाहाँ। नित्त्ये स्वाहाऽभ्रयंन्त्ये स्वाहां। मेघयंन्त्ये स्वाहां वर्षयंन्त्ये स्वाहाँ। चुपुणीकांये स्वाहेति॥२७॥

प्रजापंतिः प्रजा अंसृजत। ता अंस्माथ्सृष्टाः परांचीरायन्। तासार्ं रोहिणीम्भ्यंध्यायत्। सोंऽकामयत। उप मा वंर्तेत। समेंनया गच्छेयेतिं। स एतं प्रजापंतये रोहिण्यै च्रुं निरंवपत्। ततो वै सा तमुपावंतित। समेनयागच्छत। उपं ह् वा एंनं प्रियमावंतिते। सं प्रियेणं गच्छते। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उंचैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। प्रजापंतये स्वाहां रोहिण्ये स्वाहां। रोचंमानाये स्वाहां प्रजाभ्यः स्वाहेतिं॥२८॥

सोमो वा अंकामयत। ओषंधीनाः राज्यम्भिजंयेयमिति।
स एतः सोमांय मृगशीर्षायं श्यामाकं च्रं पर्यसि
निरंवपत्। ततो व स ओषंधीनाः राज्यम्भ्यंजयत्।
समानानाः ह व राज्यम्भिजंयति। य एतेनं ह्विषा
यजंते। य उ चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। सोमांय स्वाहां
मृगशीर्षाय स्वाहां। इन्वकाभ्यः स्वाहौषंधीभ्यः स्वाहां।
राज्याय स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहेति॥२९॥

रुद्रो वा अंकामयत। पृशुमान्थ्स्यामिति। स एतः रुद्रायाऽऽद्रीये प्रैय्यंङ्गवं चुरुं पर्यसि निरंवपत्। ततो वे स पंशुमानंभवत्। पृशुमान् हु वे भंवति। य एतेनं हिवषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। रुद्राय स्वाहाऽऽद्रीये स्वाहां। पिन्वंमानाये स्वाहां पृशुभ्यः स्वाहेतिं॥३०॥

ऋक्षा वा इयमेलोमकोऽऽसीत्। साऽकोमयत।

ओषंधीभिवंनस्पतिंभिः प्रजांयेयतिं। सैतमदिंत्ये पुनंवस्थां चरुं निरंवपत्। ततो वा इयमोषंधीभिवंनस्पतिंभिः प्राजांयत। प्रजांयते ह वै प्रजयां पृशुभिः। य पुतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अदित्ये स्वाहा पुनंवसुभ्याम्। स्वाहा भूँत्ये स्वाहा प्रजांत्ये स्वाहेतिं॥३१॥

बृह्स्पतिर्वा अंकामयत। ब्रह्मवर्चसी स्यामितिं। स एतं बृह्स्पतेये तिष्यांय नैवारं चरुं पर्यसि निरंवपत्। ततो वै स ब्रह्मवर्चस्यंभवत्। ब्रह्मवर्चसी हु वै भवति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। बृह्स्पतंये स्वाहां तिष्यांय स्वाहां। ब्रह्मवर्चसाय स्वाहेतिं॥३२॥

देवासुराः संयंत्ता आसन्। ते देवाः सर्पेभ्यं आश्रेषाभ्य आज्यं कर्म्मं निरंवपन्। तानेताभिरेव देवतांभिरुपानयन्। पृताभिर्ह् वै देवतांभिर्द्धिषन्तं भ्रातृंव्यमुपंनयति। य पृतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। सर्पेभ्यः स्वाहांऽऽश्रेषाभ्यः स्वाहां। दुन्दशूकेंभ्यः स्वाहेतिं॥३३॥

पितरो वा अंकामयन्त। पितृलोक ऋंध्रयामेति। त एतं पितृभ्यो मुघाभ्यः पुरोडाशु षद्धेपालं निरंवपन्। ततो वै ते पितृलोक आधुंवन्। पितृलोके हु वा ऋंध्रोति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। पितृभ्यः स्वाहां मुघाभ्यः। स्वाहांऽनुघाभ्यः स्वाहांऽगुदाभ्यः। स्वाहां-ऽरुभ्यतीभ्यः स्वाहेतिं॥३४॥

अर्यमा वा अंकामयत। पृशुमान्थ्स्यामितिं। स एतमेर्यम्णे फल्गुनीभ्यां चुरुं निरंवपत्। ततो वे स पंशुमानंभवत्। पृशुमान् हु वे भंवति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेर्द। सोऽत्रं जुहोति। अर्यम्णे स्वाहा फल्गुनीभ्या इं स्वाहाँ। पृशुभ्यः स्वाहेतिं॥३५॥

भगो वा अंकामयत। भगी श्रेष्ठी देवाना ईस्यामिति। स एतं भगाय फल्गुंनीभ्यां चुरुं निरंवपत्। ततो वै स भगी श्रेष्ठी देवानांमभवत्। भगी हु वै श्रेष्ठी संमानानां भवति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। भगाय स्वाहा फल्गुंनीभ्या इं स्वाहां। श्रेष्ठांय स्वाहेति॥३६॥

स्विता वा अंकामयत। श्रन्में देवा दधीरन्। स्विता स्यामिति। स एतः संवित्रे हस्ताय पुरोडाशुं द्वादेशकपालुं निर्रवपदाशूनां व्रीहीणाम्। ततो वै तस्मै श्रद्देवा अदंधत। स्विताऽभंवत्। श्रद्धवा अंस्मै मनुष्यां दधते। स्विता संमानानां भवति। य पुतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। स्वित्रे स्वाहा हस्तांय। स्वाहां दद्ते स्वाहां पृण्ते। स्वाहां प्रयच्छंते स्वाहां प्रतिगृभ्णते स्वाहेतं॥३७॥

त्वष्टा वा अंकामयत। चित्रं प्रजां विन्देयेति। स एतं त्वष्ट्रं चित्रायें पुरोडाशंमुष्टाकंपालं निरंवपत्। ततो वै स चित्रं प्रजामंविन्दत। चित्र ह वै प्रजां विन्दते। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। त्वष्ट्रे स्वाहां चित्राये स्वाहां। चैत्रांय स्वाहां प्रजाये स्वाहेतिं॥३८॥

वायुर्वा अंकामयत। कामचारमेषु लोकेष्वभिजंयेयमिति। स एतद्वायवे निष्ठांये गृष्ट्ये दुग्धं पयो निरंवपत्। ततो वै स कामचारमेषु लोकेष्वभ्यंजयत्। कामचार ह वा एषु लोकेष्वभिजंयति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। वायवे स्वाहा निष्ठांये स्वाहां। कामचारांय स्वाहाऽभिजिंत्ये स्वाहेतिं॥३९॥

इन्द्राग्नी वा अंकामयेताम्। श्रेष्ठमं देवानांम्भिजंयेवेतिं। तावेतमिन्द्राग्निभ्यां विशांखाभ्यां पुरोडाश्मेकांदशकपालुं निरंवपताम्। ततो वै तौ श्रेष्ठमं देवानांम्भ्यंजयताम्। श्रेष्ठम^५ हु वै संमानानांम्भि जंयति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। इन्द्राग्निभ्याः ् स्वाहा विशांखाभ्याः स्वाहां। श्रेष्ठमांय स्वाहाऽभिजित्ये स्वाहेतिं॥४०॥

अथैतत्पौर्णमास्या आज्यं निर्वपति। कामो वै पौर्णमासी। काम आज्यम्। कामेंनैव काम् समर्धयति। क्षिप्रमेन् स् सकाम उपनमति। येन कामेन यजंते। सोऽत्रं जुहोति। पौर्णमास्ये स्वाहा कामाय स्वाहाऽऽगंत्ये स्वाहेति॥४१॥

मित्रो वा अंकामयत। मित्रधेयंमेषु लोकेष्वभिजंयेयमिति।
स एतं मित्रायांनूराधेभ्यंश्चरुं निरंवपत्। ततो वै स मित्रधेयंमेषु
लोकेष्वभ्यंजयत्। मित्रधेय ह वा एषु लोकेष्वभिजंयित।
य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं
जुहोति। मित्राय स्वाहांऽनूराधेभ्यः स्वाहां। मित्रधेयांय
स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहेतिं॥४२॥

इन्द्रो वा अंकामयत। ज्येष्ठमं देवानांम्भिजंयेय्मिति। स एतिमन्द्रांय ज्येष्ठायं पुरोडाश्मेकांदशकपालं निरंवपन्महाव्रीहीणाम्। ततो वे स ज्येष्ठमं देवानांम्भ्यंजयत्। ज्येष्ठमं हु वे संमानानांम्भिजंयति। य एतेनं हिविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। इन्द्रांय स्वाहाँ ज्येष्ठायै स्वाहाँ। ज्येष्ठमांय स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहेति॥४३॥

प्रजापंतिर्वा अंकामयत। मूलं प्रजां विन्देयेति। स एतं प्रजापंतये मूलांय चुरुं निरंवपत्। ततो वै स मूलं प्रजामविन्दत। मूलर्ं हु वै प्रजां विन्दते। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। प्रजापंतये स्वाहा मूलांय स्वाहां। प्रजायै स्वाहेतिं॥४४॥

आपो वा अंकामयन्त। स्मुद्रं कामंम्भिजंयेमेति। ता एतम्ज्योऽषाढाभ्यंश्चरं निरंवपन्। ततो वे ताः संमुद्रं कामंमभ्यंजयन्। स्मुद्रः हु वे कामंम्भिजंयित। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अज्ञ्यः स्वाहांऽषाढाभ्यः स्वाहां। स्मुद्राय स्वाहा कामांय स्वाहां। अभिजिंत्यै स्वाहेतिं॥४५॥ विश्वे वै देवा अंकामयन्त। अनुपज्यं जंयेमेतिं। त एतं विश्वेंभ्यो देवेभ्योंऽषाढाभ्यंश्वरं निरंवपन्। ततो वै ते-ऽनपज्य्यमंजयन्। अनुपज्य्यः हु वै जंयति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। विश्वेंभ्यो देवेभ्यः स्वाहांऽषाढाभ्यः स्वाहां। अनुपज्य्याय स्वाहा जित्यै स्वाहेतिं॥४६॥

ब्रह्म वा अंकामयत। ब्रह्मलोकम्भिजंयेयमिति। तदेतं ब्रह्मणेऽभिजितें च्रं निरंवपत्। ततो वै तद्वंह्मलोकम्भ्यंजयत्। ब्रह्मलोक ह् वा अभिजंयति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उ चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। ब्रह्मणे स्वाहांऽभिजिते स्वाहां। ब्रह्मलोकाय स्वाहाऽभिजित्ये स्वाहेतिं॥४७॥

विष्णुर्वा अंकामयत। पुण्यु श्रोक शृण्वीय। न मां पापी कीर्तिरागंच्छेदितिं। स एतं विष्णंवे श्रोणाये पुरोडाशं त्रिकपालं निरंवपत्। ततो वै स पुण्यु श्रोकंमशृणुत। नैनं पापी कीर्तिरागंच्छत्। पुण्य ह वै श्लोक शृणुते। नैनं पापी कीर्तिरागंच्छति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। विष्णंवे स्वाहां श्लोणाये स्वाहां। श्लोकांय

स्वाहाँ श्रुताय स्वाहेतिं॥४८॥

वसंवो वा अंकामयन्त। अग्रं देवतांनां परीयामेति। त एतं वस्नेभ्यः श्रविष्ठाभ्यः पुरोडाशंमुष्टाकंपालं निरंवपन्। ततो वै तेऽग्रं देवतांनां पर्यायन्। अग्रं हु वै संमानानां पर्येति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। वस्नेभ्यः स्वाहा श्रविष्ठाभ्यः स्वाहां। अग्रांय स्वाहा परींत्यै स्वाहेतिं॥४९॥

इन्द्रो वा अंकामयत। दृढोऽशिंथिलः स्यामितिं। स एतं वर्रुणाय श्रुतिभिषजे भेषजेभ्यः पुरोडाशं दर्शकपालं निर्रवपत्कृष्णानां व्रीहीणाम्। ततो वे स दृढोऽशिंथिलो-ऽभवत्। दृढो ह् वा अशिंथिलो भवति। य पुतेनं हृविषा यजते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। वर्रुणाय स्वाहां श्रुतिभिषजे स्वाहां। भेषुजेभ्यः स्वाहेतिं॥५०॥

अजो वा एकंपादकामयत। तेजस्वी ब्रंह्मवर्च्सी स्यामिति। स एतम्जायैकंपदे प्रोष्ठपदेभ्यंश्चरुं निरंवपत्। ततो वै स तेजस्वी ब्रंह्मवर्चस्यंभवत्। तेजस्वी हु वै ब्रंह्मवर्च्सी भंवति। य एतेनं हुविषा यजते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अजायैकंपदे स्वाहाँ प्रोष्ठपदेभ्यः स्वाहाँ। तेजंसे स्वाहाँ ब्रह्मवर्चसाय स्वाहेति॥५१॥

अहिर्वे बुध्नियोंऽकामयत। इमां प्रतिष्ठां विन्देयेति। स एतमहंये बुध्नियांय प्रोष्ठपदेभ्यः पुरोडाशं भूमिकपालं निरंवपत्। ततो वै स इमां प्रतिष्ठामंविन्दत। इमा॰ ह वै प्रतिष्ठां विन्दते। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अहंये बुध्नियांय स्वाहां प्रोष्ठपदेभ्यः स्वाहां। प्रतिष्ठाये स्वाहेतिं॥५२॥

पूषा वा अंकामयत। पृशुमान्थ्स्यामितिं। स एतं पूष्णे रेवत्ये च्रुं निरंवपत्। ततो वे स पंशुमानंभवत्। पृशुमान् ह् वे भंवति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। पूष्णे स्वाहां रेवत्ये स्वाहां। पृशुभ्यः स्वाहेति॥५३॥

अश्विनौ वा अंकामयेताम्। श्रोत्रस्विनावबंधिरौ स्यावेति। तावेतमश्विभ्यांमश्वयुग्भ्यां पुरोडाशं द्विकपालं निरंवपताम्। ततो वै तौ श्रोत्रस्विनावबंधिरावभवताम्। श्रोत्रस्वी हु वा अबंधिरो भवति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अश्विभ्या् स्वाहाँऽश्वयुग्भ्याः स्वाहाँ। श्रोत्रांय स्वाहा श्रुत्ये स्वाहेतिं॥५४॥ यमो वा अंकामयत। पितृणा र राज्यम्भिजंययमितिं। स एतं यमायाप्भरंणीभ्यश्चरं निरंपवत्। ततो वे स पितृणा र राज्यमभ्यंजयत्। समानाना र ह वे राज्यम्भि जंयति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। यमाय स्वाहांऽप्भरंणीभ्यः स्वाहां। राज्याय स्वाहाऽभिजिंत्ये स्वाहेतिं॥५५॥

अथैतदंमावास्यांया आज्यं निर्वपति। कामो वा अमावास्यां। काम आज्यम्। कामेंनैव काम् समंध्यति। क्षिप्रमेन् सकाम् उपनमति। येन् कामेन् यजंते। सोऽत्रं जुहोति। अमावास्यांयै स्वाहा कामांय स्वाहाऽऽगंत्यै स्वाहेति॥५६॥

मित्र इन्द्रंः प्रजापंतिर्दशं द्शाप् एकांदश् विश्वे ब्रह्म दशंदश् विष्णुस्रयोदश् वसंव् इन्द्रोऽजोऽहिवें बुध्नियंः पूषाऽश्विनौं यमो दशं दशाथैतदंमावास्यांया अष्टो पश्चंदश॥——[५]

चन्द्रमा वा अंकामयत। अहोरात्रानंधमासान्मासांनृतून्थ्यं-वथ्सरमास्वा। चन्द्रमंसः सायुंज्य सलोकतांमाप्नुयामिति। स एतं चन्द्रमंसे प्रतीदृश्यांयै पुरोडाशं पश्चंदशकपालं निरंवपत्। ततो वै सोंऽहोरात्रानंधमासान्मासांनृतून्थ्यंवथ्सर-मास्वा। चन्द्रमंसः सायुंज्य सलोकतांमाप्नोत्। अहोरात्रान् ह् वा अर्धमासान्मासानृत्न्थ्संवथ्सरमास्वा। चन्द्रमंसः सायुंज्य सलोकतांमाप्नोति। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। चन्द्रमंसे स्वाहां प्रतीदृश्यांये स्वाहां। अहोरात्रेभ्यः स्वाहांऽर्धमासेभ्यः स्वाहां। मासेभ्यः स्वाहुर्तुभ्यः स्वाहां। सुंवृथ्सराय स्वाहेतिं॥५७॥

अहोरात्रे वा अंकामयेताम्। अत्यंहोरात्रे मुंच्येविह। न नांवहोरात्रे आंप्रुयातामितिं। ते एतमंहोरात्राभ्यां च्रं निरंवपताम्। द्व्यानां व्रीहीणाम्। शुक्कानां च कृष्णानां च। स्वात्योर्दुग्धे। श्वेताये च कृष्णाये च। ततो वे ते अत्यंहोरात्रे अंमुच्येते। नैने अहोरात्रे आंप्रुताम्। अतिं ह् वा अंहोरात्रे मुंच्यते। नैनंमहोरात्रे आंप्रुतः। य एतेनं ह्विषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। अह्वे स्वाहा रात्रिये स्वाहां। अतिमुक्त्ये स्वाहेति॥५८॥

उषा वा अंकामयत। प्रियाऽऽदित्यस्यं सुभगां स्यामितिं। सैतमुषसें चुरुं निरंवपत्। ततो वे सा प्रियाऽऽदित्यस्यं सुभगांऽभवत्। प्रियो हु वे संमानाना र्स् सुभगों भवति। य पुतेनं हुविषा यजते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। उषसे स्वाहा व्युंध्ये स्वाहाँ। व्यूषुष्ये स्वाहाँ व्युच्छन्त्ये स्वाहाँ। व्युंष्टाये स्वाहेति॥५९॥

अथैतस्मै नक्षंत्राय च्रुं निर्वपिति। यथा त्वं देवानामिसं। एवमहं मंनुष्यांणां भूयासमिति। यथां हु वा एतदेवानाम्। एव॰ हु वा एष मंनुष्यांणां भवति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सोऽत्रं जुहोति। नक्षंत्राय स्वाहोंदेष्यते स्वाहां। उद्यते स्वाहोदिताय स्वाहां। हरंसे स्वाहा भरंसे स्वाहां। भ्राजंसे स्वाहा तेजंसे स्वाहां। तपंसे स्वाहां ब्रह्मवर्चसाय स्वाहेतिं॥६०॥

सूर्यो वा अंकामयत। नक्षंत्राणां प्रतिष्ठा स्यामिति। स एत सूर्याय नक्षंत्रेभ्यश्चरुं निरंवपत्। ततो वै स नक्षंत्राणां प्रतिष्ठा अंवत्। प्रतिष्ठा हु वै संमानानां भवति। य एतेनं हुविषा यजंते। य उं चैनदेवं वेदं। सो उत्रं जुहोति। सूर्याय स्वाहा नक्षंत्रेभ्यः स्वाहां। प्रतिष्ठाये स्वाहेति॥६१॥

अथैतमदिंत्यै च्रुं निर्वपिति। इयं वा अदिंतिः। अस्यामेव प्रति तिष्ठति। सोऽत्रं जुहोति। अदित्यै स्वाहाँ प्रतिष्ठायै स्वाहेति॥६२॥ अथैतं विष्णंवे च्रुं निर्वपति। युज्ञो वै विष्णुंः। युज्ञ एवान्तृतः प्रति तिष्ठति। सोऽत्रं जुहोति। विष्णंवे स्वाहां युज्ञाय स्वाहां। प्रतिष्ठायै स्वाहेतिं॥६३॥

चन्द्रमाः पश्चंदशाहोरात्रे सप्तदंशोषा एकांद्शायैतस्मै नक्षंत्राय त्रयोदश सूर्यो दशायैतमदित्यै पश्चायैतं विष्णंवे षदथ्सप्त (सविताऽऽशूनां ब्रीहीणामिन्द्रों महाब्रीहीणामिन्द्रेः कृष्णानां ब्रीहीणामेहोरात्रे द्वयानां ब्रीहीणाम्। पितरः पद्गंपालर सविता द्वादंशकपालिमन्द्राग्नी एकांदशकपालुमिन्द्र एकांदशकपालुमिन्द्रो दर्शकपालुं विष्णुंस्रिकपालमहिर्भूमिकपालमृश्विनौं द्विकपालं चन्द्रमाः पश्चंदशकपालमुग्निस्त्वष्टा वसंबोऽष्टाकंपालमुन्यत्रं चुरुम्। रुद्रौंऽर्युमा पूषा पंशुमान्थस्या ् सोमों रुद्रो बृह्स्पितः पर्यसि वायुः पयः सोमों वायुरिन्द्राग्नी मित्र इन्द्र आपो ब्रह्मं युमों ऽभिजित्यै त्वष्टां प्रजापंतिः प्रजाये पौर्णमास्या अमावास्यांया अगत्यै विश्वे जित्यां अश्विनौ श्रुत्यैं। ब्रह्म तदेतं विष्णुः स एतं वायुः स एतदापुस्ताः। पितरो विश्वे वसंवोऽकामयन्त मेति त एतन्निरंवपन्। आपौऽकामयन्त मेति ता पृतन्निरंवपन्। इन्द्राग्नी अश्विनांवकामयेतां वेति तावेतन्निरंवपताम्। अहोरात्रे वा अंकामयेतामिति ते पुतन्निरंवपताम्। अन्यत्रांकामयतेति स पुतन्निरंवपत्। इन्द्राग्नी श्रैष्ठामिन्द्रो ज्यैष्ठ्यमिन्द्रों दृढः। अहुः सूर्योऽदिंत्यै विष्णंवे प्रतिष्ठायैं। सोमों युमः संमानानाम्। अग्निर्नो रीरिषदन्यत्रं रीरिषः॥)॥= -[દ્દ]

अ्ग्निर्न ऋष्यास्म् नवीनवोऽग्निर्मित्रश्चन्द्रमाः षट्॥६॥ अग्निर्नस्तन्नों वायुरहिंबुंध्रियं ऋक्षा वा इयमथैतत्पौर्णमास्या अजो वा एकंपाथ्सूर्यस्त्रिषंष्टिः॥६३॥ प्रथमः प्रश्नः 24

अग्निर्नः पातु प्रतिष्ठायै स्वाहेतिं॥

हरिः ओम्॥ ॥इति श्रीकृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयब्राह्मणे तृतीयाष्टके प्रथमः प्रपाठकः समाप्तः॥

This PDF was downloaded from http://stotrasamhita.github.io.

 ${\sf GitHub: \ http://stotrasamhita.github.io \ | \ http://github.com/stotrasamhita.github.io}$

Credits: http://stotrasamhita.github.io/about/